

Du sidder og ser fodbold i TV, dit favorithold spiller. En af spillerne fra holdet laver en hård tackling på en af modstanderens spillere og får det røde kort. Du brokker dig og kan ikke forstå hvorfor: "Han tacklede da ikke så hårdt" Lettere irriteret fortsætter du med at se kampen. En af angriberne fra dit hold får en friløber og sender bolden i nettet. Du jubler, indtil fløjten lyder og linjedommeren har flaget i vejret. Offside! Du begynder at råbe ind i skærmen: "Der kan da ikke være offside dér! Lortedommer!"

Senere i kampen under et hjørnespark rammer bolden tilfældigt hånden på en af modstanderens spillere inde i feltet. Du tænker, at der da må være straffe. Du får ret. Straffespark! Din ungdomsspiller tager straffesparket og scorer. Du jubler og dit favorithold vinder kampen 1-0.

Du fortæller om kampen til din ven, som ikke har set den. Du fortæller om det ufortjente røde kort og om offsiden, der efter din mening blev dømt på et meget spinkelt grundlag. Du fortæller begejstret, at din ungdomsspiller fik et straffespark og scorede, så dit favorithold vandt kampen.

Sådan gik det til at du fremhævede dit favorithold når de gjorde noget godt og blev udsat for noget dårligt mens du undlod at fortælle, når en af spillerne fra dit favorithold gjorde noget dumt (den hårde tackling, der resulterede i det røde kort) eller når de fik en fordel (den heldige omstændighed der førte til, at de fik straffesparket).

Pointe: Din fortælling afhænger i stor grad af, hvem du holder med

Ligesom at du kan fremhæve og undlade det du ønsker i din fortælling, gør medierne ofte det samme. I debatten om køn og ligestilling fylder nogle fortællinger mere end andre.

Man kan undersøge disse fortællinger ved at bruge teorien "[Gamma-bias](#)". ("Bias" betyder fordomme. Man taler om tre forskellige former for kønsbias, A, B og C: Alpha-bias beskriver en tilbøjelighed til at overdrive kønsforskelle, mens beta-bias beskriver en tilbøjelighed til at underdrive kønsforskelle. Og som en tredje form for kønsbias har vi gamma-bias, der er en kombination af de to).

Kilde: <https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-030-04384-1>

Teorien om Gamma-bias anvender fire mulige vurderinger om køn:

At gøre noget godt (helt) 	At gøre skade (skurk) 	At have fordele (privilegeret) 	At lide skade (offer)
---	---	---	---

Gamma-bias går ud på, at mænd typisk fremhæves som 'skurke' og 'privilegerede', men skjules som 'ofre' og 'helte', mens kvinder typisk fremhæves som 'ofre' og 'helte', men skjules som 'skurke' og 'privilegerede'.

Man kan formulere det således:

<i>Når mænd gør noget godt (helte), neutraliseres betydningen af køn</i>
<i>Når kvinder gør noget godt (heltinder), fremhæves betydningen af køn</i>
<i>Når mænd udsættes for noget ondt (er ofre), neutraliseres betydningen af køn</i>
<i>Når kvinder udsættes for noget ondt (er ofre), fremhæves betydningen af køn</i>
<i>Når kvinder gør noget ondt (skurke), neutraliseres betydningen af køn</i>
<i>Når mænd gør noget ondt (skurke), fremhæves betydningen af køn</i>
<i>Når mænd modtager noget godt (har fordele), fremhæves betydningen af køn</i>
<i>Når kvinder modtager noget godt (har fordele), neutraliseres betydningen af køn</i>

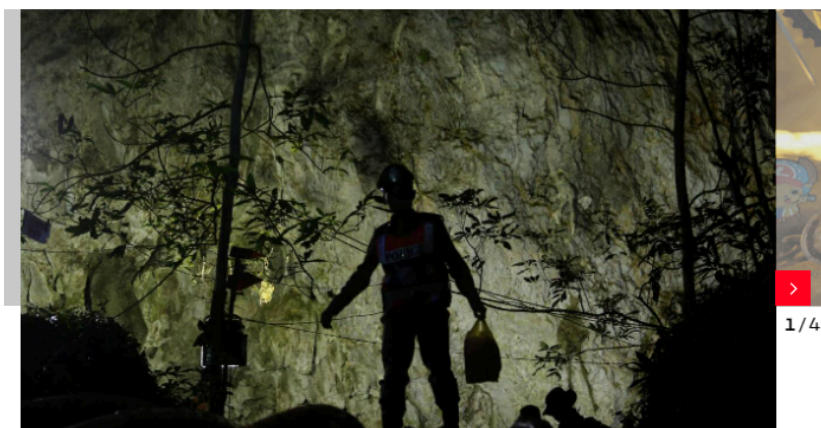
Kilde: <https://reelligestilling.dk/hvad-er-gamma-bias/>

Lad os kigge på nogle eksempler fra virkeligheden:

UDLAND

Eftersøgningshold nærmer sig thailandsk drengefodboldhold i 10 kilometer dyb grotte

Bedre vejrforhold har gjort det muligt for dykkere at nærme sig det formodede opholdssted.

Et medlem af redningsindsatsen gør sig klar til at gå ned i Tham Luang-grotten. (Foto: © Sakchai Lalit, Scanpix)

“Eftersøgningshold”, “dykkere” og “grotte-eksperter”

Da 12 fodbold drenge og deres træner blev reddet ud af Tham Luang-grotten i Thailand, blev redderne udelukkende omtalt ved brug af kønsneutrale betegnelser, intet ord om at det udelukkende var mænd, der reddede dem.

Kilde:

<https://www.dr.dk/nyheder/udland/eftersoegningshold-naermer-sig-thailandsk-drengefodboldhold-i-10-kilometer-dyb-grotte>

Skoleelever måtte skubbe busser og biler op ad glat bakke

30. nov 2023 kl. 15.45

Del artikel

Mest se

“skoleelever”

Selvom det udelukkende var drenge, der hjalp med at skubbe busser og biler op ad en glat bakke, blev de omtalt som “skoleelever”.

Kilde:

<https://nyheder.tv2.dk/2023-11-30-skoleelever-maatte-skubbe-busser-og-biler-op-ad-glat-bakke>

China mine rescue: Eleven miners brought to surface alive

© 24 January 2021

| TV footage from China showed the first miner being brought to the surface after two weeks underground

Rescuers in China have freed 11 gold miners who were trapped hundreds of metres underground for two weeks.

“minearbejdere”

Beredskab (mænd) reddede elleve minearbejdere (mænd) fanget under jorden. Ordet “mænd” erstattes af kønsneutrale betegnelser. Artiklen nævner ordet “minearbejder” 7 gange hvor den kunne have brugt ordet “mænd” eller “mand” i stedet.

Kilde: <https://www.bbc.com/news/world-asia-china-55784231>

Læs H.M. Dronningens nytårstale 2023

Del ▾

Hendes Majestæt Dronningens nytårstale 2023.

Dronning Margrethes nytårstale på Amalienborg, 2023. Foto: Keld Navntoft, Ritzau

“Kvinder og børn har ikke selv valgt krigen, men de betaler prisen.”

I sin nytårstale fremhævede dronningen kvinder som ofre for krigene i løbet af året, mens mænd implicit blev givet ansvaret og ikke blev nævnt som ofre selvom størstedelen af tabstallene er mænd.

Kilde: <https://www.kongehuset.dk/nyheder/laes-h-m-dronningens-nytaarstale-2023>

“Kvinders pensionsformue er mindre end mænds. Det gap vil vi gøre vores for at lukke”

“Især kvinder forventes at blive særligt hårdt ramt af den længere levealder.”

Grandhood fremhæver kvinders lavere pensionsformue som problematisk selvom det skyldes deres længere levetid.

Kilde: <https://www.grandhood.dk/kundehistorier/finematter>

Udsatte borgere dør oftere af fortvivlelsesdødsfald

VIDENSOVERBLIK

FEBRUAR 2024

EKSTERNT BEDØMT

→ DOWNLOAD VIDENSOVERBLIK

Nyt studie viser, at udsatte danskere oftere dør af selvmord, overdosis af stoffer og alkoholrelaterede sygdomme.

I Danmark dør der årligt ca. 1.600 danskere som følge af selvmord, overdosis af stoffer og alkoholrelaterede sygdomme¹⁾ – det der i USA kaldes for deaths of despair, og som vi på dansk kan kalde fortvivlelsesdødsfald. Det er ikke dødsfald, der sker på grund af alderdom, eller fordi man er uheldig. I stedet afspejler de et liv levet med en lang række risikofaktorer og risikobetonet adfærd. Ny forskning fra ROCKWOOL Fonden viser, at langt de fleste af disse dødsfald – ca. en fjerdedel – sker for mænd i alderen 45-64 år. Kvinder i samme aldersgruppe står for under 1/8 af disse dødsfald.

Figur 1. Fortvivlelsesdødsfald i alderen 45-64 år
(selvmord, overdosis af stoffer og alkoholrelaterede sygdomme)

“borgere”, “danskere”

Tre ud af fire fortvivlelsesdødsfald rammer mænd. Men ROCKWOOL Fonden kalder dem “borgere” og “danskere”.

Kilde: <https://twitter.com/RockwoolFonden/status/1759500362182988019>

INDLAND

Selv mord blandt unge kvinder er det højeste i 20 år: 'Det er bekymrende, at vi har så lidt information'

Antallet af selvmord blandt kvinder i alderen 20 til 24 år var sidste år tre gange højere, end det plejer at være.

Der er sidste år sket en markant stigning i antallet af selvmord hos kvinder i alderen 20-24 år. Årsagerne er endnu ukendte. (Foto: Ólafur Steinar Gestsson/Ritzau Scanpix) (Foto: © Ólafur Steinar Gestsson, Scanpix)

DR fremhæver kvindelige ofre for selvmord, selvom 76% af ofre for selvmord er mænd.

Kilde:

<https://www.dr.dk/nyheder/indland/selv-mord-blandt-unge-kvinder-er-det-hoejeste-i-20-aar-det-er-bekymrende-vi-har-saa>

31-årige Camilla er hjemløs. Nu skal hun fejre jul på et forsorgshjem

Julen er hjerternes fest – men den kan også være hård, hvis du ikke har nogen at fejre den med.

 LÆS OP ORDBOG TEKST

AF
Rikke Bjerge
Foto: Andreas Bro

17. DEC 2023 | MERE END 30 DAGE GAMMEL

Det pyntede juletræ, de lækre julekager, hun bagte med mor, den hyggelige julegaveshoppetur, hun havde med far, og de levende lys i udestuen, mens de kiggede på, at sneen dalede ned.

Camilla Nielsen husker duftene, glæden, hyggen og frem for alt trygheden fra den smukke jul, hun elskede som barn.

Siden hun som treårig blev adopteret fra et børnehjem i Rumænien til en dansk kernefamilie, har julen været hendes yndlingshøjtid.

- Vi havde mange traditioner, som jeg elskede at være en del af. Sang om juletræet, mandelgaver, og jeg var altid med til at dække bord, før gæsterne kom. Det var sådan en dejlig tid, mindes hun.

Men i år er julen anderledes. For 31-årige Camilla er blevet hjemløs.

Hun har fået midlertidigt tag over hovedet på forsorgshjemmet Roskildehjemmet, hvor hun skal holde jul for første gang sammen med nogle af de andre 49 beboere, der heller ikke har noget hjem eller ikke kan bo alene.

DR fremhæver kvindelige ofre for hjemløshed, selvom 77% af hjemløse er mænd.

Kilde:

<https://www.dr.dk/p3/camilla-er-hjemloes-og-skal-fejre-jul-paa-et-forsorgshjem-det-er-ekstra-svaert-vaere-her-i-julen>

Færre døde i arbejdsulykker sidste år

🔊 LÆS OP 📖 ORDBOG 🗨️ TEKST

AF

Line Gjerlev

Arbejdstilsynet har opgjort, hvor mange personer der døde i en arbejdsrelateret ulykke sidste år, og tallet er nedadgående i forhold til året før.

Det skriver Arbejdstilsynet i en pressemeddelelse.

I 2023 døde 31 personer i en arbejdsulykke. Året før var tallet 42.

Tallet for 2023 kan dog stige, da én ulykke stadig er ved at blive vurderet, om den var arbejdsrelateret eller ej.

Sidste år skete de fleste ulykker i landbrugs-, skovbrugs- og fiskeribranchen. Her omkom seks personer.

📘 FACEBOOK 🐦 X (TWITTER) 🔗 KOPIER LINK

"Personer"

DR undlader at omtale køn i deres artikel om arbejdsrelaterede dødsulykker, selvom 100% af ofrene for arbejdsrelaterede dødsfald i 2023 var mænd.

Kilde: <https://www.dr.dk/nyheder/seneste/faerre-doede-i-arbejdsulykker-sidste-aar>

Kilde: <https://reelligestilling.dk/alle-omkomne-ved-arbejdsulykker-i-danmark-i-2023-var-maend/>

1. Vælg en af artiklerne og skriv den om, så den fremstår uden Gamma-bias (find evt. et passende billede til artiklen).

Er arbejdsmuseets undervisning præget af Gamma-bias?

2. Gå på opdagelse på Arbejdsmuseets hjemmeside og undervisning og se om du kan finde ud af hvad deres fortællinger fremhæver og udelader.

Hvilket køn fremhæves som "helte" (hyldest og gør noget prisværdigt)?

Hvilket køn fremhæves som "skurk" (skyld i problemet og ansvarlig for at løse det)?

Hvilket køn fremhæves som privilegeret (har fordele)?

Hvilket køn fremhæves som "offer" (udsættes for noget ondt)?

Links:

Fri abort	https://www.arbejdsmuseet.dk/undervisning/historytogo/fri-abort/
Retten til ligeløn	https://www.arbejdsmuseet.dk/undervisning/historytogo/retten-til-ligeloen/
8. Marts - Kvindernes Internationale Kampdag	https://www.arbejdsmuseet.dk/undervisning/historytogo/8-marts-kvindernes-internationale-kamp/
Mændenes internationale dag - Hej bror, kan du mærke dig selv?	https://pov.international/maendenes-internationale-dag-maerk-dig-selv/
Jeg er mandligt voldtægtsoffer og offer for en maskulin kultur. I dag kæmper vi for mig	https://www.information.dk/debat/2022/11/mandligt-voldtaegtsoffer-offer-maskulin-kultur-dag-kaemper?kupon=eyJpYXQiOiE2NzcwMDQxODksInN1Yil6IjE4OTc4Njo3Nzc4MzQifQ.brVMw3X-4sazd9DMnaWuXg
Kvindehadets historie strækker sig fra Aristoteles til incels - hvordan gør vi misogynien til fortid?	https://videnskab.dk/kultur-samfund/kvindehadets-historie-straekker-sig-fra-aristoteles-til-incels-hvordan-goer-vi-misogynien-til-fortid/